

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/23-10/21
URBROJ: 613-01-07-01-24-11
Zagreb, 7. ožujka 2024.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Upravljanje i korištenje
skloništa za građane na
području Grada Zagreba**

SADRŽAJ

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
JAVNA I DRUGA SKLONIŠTA U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE	5
UPRAVLJANJE I KORIŠTENJE SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA	12
Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa	12
Evidencije javnih i drugih skloništa	16
Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa	18
Informiranje javnosti	24
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I KORIŠTENJA SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA	27
OČITOVANJE GRADA ZAGREBA	29
Prilog 1	30

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
UPRAVLJANJA I KORIŠTENJA SKLONIŠTA ZA GRAĐANE
NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja i korištenja skloništa za građane na području Grada Zagreba.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 21. kolovoza 2023. do 7. ožujka 2024.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti je upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa za građane na području Grada Zagreba. Pod javnim skloništimu u ovoj reviziji smatraju se skloništa u vlasništvu Grada Zagreba i skloništa kojima upravlja Grad Zagreb, a pod drugim skloništimu smatraju se skloništa u stambenim i poslovnim zgradama u vlasništvu i nadležnosti drugih pravnih i fizičkih osoba te drugi objekti za sklanjanje ljudi. Pod upravljanjem i korištenjem skloništa smatraju se poslovi evidentiranja javnih i drugih skloništa, reguliranja vlasničkopravnog statusa, izgradnje, tekućeg i investicijskog održavanja javnih skloništa, davanja u zakup i na korištenje javnih skloništa te obavljanje drugih poslova u vezi s javnim i drugim skloništimu, u skladu s propisima i unutarnjim aktima Grada Zagreba.

Subjekt revizije je Grad Zagreb (dalje u tekstu: Grad).

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost aktivnosti Grada u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa na svom području.

Posebni ciljevi revizije su:

- provjeriti normativno uređenje odnosno uspostavu pravnog, strateškog i planskog okvira za učinkovito upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa
- provjeriti evidencije i cjelovitost podataka o javnim i drugim skloništimu na području Grada
- provjeriti planiranje, izgradnju i održavanje javnih skloništa i koriste li se u skladu s unutarnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara
- provjeriti provođenje informiranja javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite za ostvarivanje zaštite i spašavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa te u otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije, analizirana je pravna regulativa i unutarnji akti subjekta revizije, objave u medijima te drugi dostupni podaci.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi te drugi dostupni materijali u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa
- analizirani su podaci iz planskih dokumenata sustava civilne zaštite koje donosi i objavljuje Grad
- provjerena je dokumentacija Grada u vezi s ustrojavanjem evidencija o stanju i opremljenosti te upravljanjem i korištenjem javnih skloništa
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama Grada i pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja i korištenja javnih skloništa utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Grada u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.

Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih skloništa, evidencije javnih skloništa, planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa i informiranje javnosti.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

– Je li upravljanje i korištenje javnih skloništa na području Grada učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Je li Grad normativno uredio upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa?
- Je li Grad ustrojio evidencije o javnim i drugim skloništima na svom području te jesu li podaci cjeloviti?
- Jesu li skloništa obuhvaćena planskim dokumentima sustava civilne zaštite, je li planskim dokumentima predviđena mogućnost izgradnje novih skloništa te održavaju li se i koriste javna skloništa u skladu s unutaršnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara?
- Provodi li se informiranje javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite u provedbi mjera zaštite i spašavanja građana?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja i korištenja javnih skloništa, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa	<ul style="list-style-type: none"> ○ Grad je normativno uredio poslove upravljanja i raspolaganja nekretninama u vlasništvu i suvlasništvu Grada, uključujući i javna skloništa. ○ Donesena je strategija upravljanja i raspolaganja imovinom Grada te godišnji plan upravljanja nekretninama koji uključuje i plan upravljanja javnim skloništima. ○ Utvrđeni su načini i uvjeti upravljanja i korištenja javnih skloništa (davanja na korištenje ili u zakup). ○ Utvrđena je namjena javnih skloništa odnosno djelatnosti koje se u skloništima mogu obavljati u mirnodopskim uvjetima. ○ Grad je donio procjenu rizika od velikih nesreća i plan djelovanja sustava civilne zaštite (ili zajednički plan djelovanja civilne zaštite s drugim jedinicama lokalne samouprave). ○ Grad je donio godišnju analizu stanja sustava civilne zaštite, godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje te smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine. ○ Planom djelovanja civilne zaštite (ili drugim planskim dokumentima i smjericama) obuhvaćeni su, između ostalog, i podaci o svim skloništima na području Grada (pregled skloništa po vrsti i kapacitetu).

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ Planom djelovanja civilne zaštite utvrđen je način sklanjanja stanovništva, boravak u skloništima i imenovani su voditelji skloništa. ○ Grad je planskim i drugim dokumentima utvrdio primjereni broj i potrebne kapacitete skloništa i drugih objekata za sklanjanje.
2.	Evidencije javnih i drugih skloništa	<ul style="list-style-type: none"> ○ Grad je ustrojio evidencije o javnim i drugim skloništima na svom području. ○ Evidencije o skloništima sadrže točne i sveobuhvatne podatke o kapacitetu pojedinog skloništa, vlasništvu, stanju skloništa, površini skloništa, posljednje obavljenom tekućem održavanju, korisnicima skloništa i druge podatke bitne za donošenje odluka i planskih dokumenata. ○ Javna skloništa su evidentirana u poslovnim knjigama i analitičkim evidencijama Grada. ○ Javna skloništa su evidentirana u registru imovine, sa svim podacima bitnima za upravljanje i raspolaganje. ○ Podaci o javnim skloništima u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama su usklađeni s podacima u registru imovine. ○ Grad je obavio godišnji popis imovine i obveza, popisom su obuhvaćena sva javna skloništa te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. ○ U zemljišnim knjigama upisano je vlasništvo nad javnim skloništima, odnosno poduzimaju se potrebne aktivnosti radi upisa vlasništva.
3.	Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa	<ul style="list-style-type: none"> ○ Planskim dokumentima Grada utvrđena je mogućnost izgradnje novih skloništa. ○ Javna skloništa su redovno održavana i u ispravnom su stanju. ○ Javna skloništa su dana na korištenje ili u zakup. ○ Postupci davanja javnih skloništa na korištenje ili u zakup provedeni su u skladu s unutarnjim aktima Grada. ○ S korisnicima javnih skloništa zaključeni su ugovori o zakupu ili korištenju. ○ Ugovorima o zakupu ili korištenju utvrđeni su uvjeti korištenja i održavanja javnih skloništa. ○ Za javna skloništa koja nisu u funkciji poduzimane su aktivnosti za stavljanje skloništa u moguću upotrebu (provođenje tekućeg održavanja, davanje na povremeno korištenje ili u zakup). ○ Grad ostvaruje prihode i rashode od upravljanja i korištenja javnih skloništa. ○ Evidencije prihoda i rashoda od upravljanja i korištenja javnih skloništa vode se ažurno. ○ Analiziraju se i vrednuju ekonomski i financijski učinci upravljanja i korištenja javnih skloništa te se poduzimaju mjere i aktivnosti u cilju povećanja pozitivnih i smanjenja negativnih učinaka. ○ Propisane su ovlasti i odgovornosti u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.
4.	Informiranje javnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Primjenjuje se načelo javnosti, odnosno objavljuju se akti i drugi dokumenti o upravljanju i korištenju skloništa na području Grada te dokumenti civilne zaštite. ○ Na mrežnim stranicama Grada objavljuju se informacije za građane o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite i na osiguranju uvjeta za sklanjanje u provedbi mjera zaštite i spašavanja građana te osnovne informacije o skloništima na području Grada. ○ Provode se aktivnosti na edukaciji građana u cilju podizanja razine svijesti građana kao sudionika sustava civilne zaštite.

Upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa ocjenjuje se **učinkovitim**, ako je Grad normativno uredio upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa, ustrojio evidencije o javnim i drugim skloništima na području Grada, a podaci o skloništima su cjeloviti, ako se planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa obavlja u skladu s unutarnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara te se informira javnost o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite u provedbi mjera zaštite i spašavanja građana.

Upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koji ne utječu bitno na učinke upravljanja i korištenja.

Upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito upravljanje i korištenje te su potrebna značajnija poboljšanja.

Upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito upravljanje i korištenje u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti.

JAVNA I DRUGA SKLONIŠTA U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Javna skloništa i drugi objekti pogodni za zaštitu i spašavanje važan su dio sustava civilne zaštite kod spašavanja ljudi te sklanjanja, evakuacije i zbrinjavanja građana u slučajevima velikih nesreća, katastrofa i ratnih razaranja.

Upravljanje i korištenje skloništa djelomično su uredile odredbe Zakona o unutarnjim poslovima (Narodne novine 55/89, 18/90, 47/90, 19/91 – pročišćeni tekst, 73/91, 19/92, 33/92, 76/94, 161/98, 128/99, 29/00, 53/00 i 129/00). Odredbe o civilnoj zaštiti i skloništima dodane su u spomenuti Zakon izmjenama Zakona (Narodne novine 76/94) donesenim u 1994., do kada je ovo područje bilo regulirano propisima o obrani. Stupanjem na snagu Zakona o policiji u 2000. (Narodne novine 129/00 i 41/08), koji je bio na snazi od siječnja 2001. do travnja 2011., Zakon o unutarnjim poslovima prestao je važiti, ali su prema odredbama članka 134. na snazi ostale odredbe Zakona o unutarnjim poslovima koje su se odnosile na civilnu zaštitu (odredbe članaka od 13. do 24o.) i skloništa (odredbe članaka od 24p. do 24ž.). Odredbom članka 127. Zakona o policiji (Narodne novine 34/11, 130/12, 89/14, 151/14, 33/15, 121/16 i 66/19), koji je na snazi od travnja 2011., prethodno spomenuti Zakon o policiji prestao je važiti, ali odredbe ovog Zakona više ne spominju što je s odredbama Zakona o unutarnjim poslovima koje su se odnosile na civilnu zaštitu i skloništa, a koje je prethodni Zakon o policiji ostavio na snazi i koje kasnije donesenim propisima nisu stavljene izvan snage.

Prema odredbama spomenutog Zakona o unutarnjim poslovima, sklonište je objekt ili prostorija koja pruža propisani stupanj zaštite. Skloništa i drugi objekti za zaštitu ljudi planiraju se i grade radi zaštite i spašavanja ljudi, materijalnih i drugih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih, tehničko-tehnoloških, ekoloških nesreća te ratnih razaranja, a skloništa se grade u skladu s prostornim planovima te planovima zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Općine, gradovi i Grad Zagreb dužni su na svom području osigurati prostore za javna skloništa, a pri gradnji komunalnih i drugih građevina ispod površine tla investitor je dužan predvidjeti mogućnost njihove brze prilagodbe za sklanjanje ljudi. Za javna skloništa mogu se koristiti i pogodne postojeće komunalne i druge građevine prilagođene toj svrsi. Vlasnici stambenih zgrada i poslovnih objekata, građani i pravne osobe dužni su u skladu s uputama i zahtjevima nadležnih tijela civilne zaštite pripremati i održavati podrumske i druge prostorije pogodne za sklanjanje te sudjelovati u gradnji rovovskih skloništa. Sredstva za opremanje i održavanje postojećih javnih skloništa obvezne su osiguravati općine, gradovi i Grad Zagreb iz sredstava općinskog odnosno gradskog proračuna te od zakupnina za korištenje skloništa u miru za druge namjene.

Sredstva za opremanje i održavanje skloništa u sastavu stambene ili poslovne ili stambeno-poslovne zgrade osiguravaju se iz zakupnine za korištenje skloništa u miru za druge namjene.

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjim poslovima u prosincu 1998. (Narodne novine 161/98), ukinuta je općinama i gradovima obveza gradnje javnih skloništa, a na snazi su ostale odredbe prema kojima su investitori bili dužni graditi skloništa pri gradnji stambenih i poslovnih građevina, osim u slučajevima u kojima je nadležno upravno tijelo za prostorno uređenje uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne policijske uprave moglo utvrditi da je sklanjanje osigurano u već izgrađenim skloništim a te u slučajevima u kojima se moglo utvrditi da investitor nije dužan graditi sklonište jer bi zbog geološko-hidroloških uvjeta troškovi gradnje bili nerazmjerno visoki ili ako se radilo o građevini za privremenu uporabu. Navedenim Izmjenama Zakona ukinut je i doprinos za izgradnju skloništa koji su bili u obvezi plaćati investitori kod izgradnje stambenih i poslovnih građevina, a koji nisu bili u obvezi graditi skloništa.

Do donošenja navedenih Izmjena Zakona, sredstva za gradnju, opremanje i održavanje skloništa, osim iz gradskih i općinskih proračuna, osiguravala su se od doprinosa investitora koji nisu bili u obvezi graditi skloništa (što se uplaćivalo pri ishodu građevinske dozvole po stopi od 1,5 % od ukupne predračunske vrijednosti građevinskog dijela građevine), od najamnine, stanarine, odnosno zakupnine od poslovnih zgrada i prostorija (po stopi od 1 % od ukupnog iznosa najamnine, stanarine, odnosno zakupnine poslovnih zgrada i prostorija) te od zakupnina za korištenje skloništa u miru za druge namjene. Navedena sredstva uplaćivala su se na poseban račun Ministarstva unutarnjih poslova (dalje u tekstu: Ministarstvo), a o rasporedu i uporabi ovih sredstava odlučivalo je Ministarstvo. S obzirom na to da navedenim Izmjenama investitorima nije bila ukinuta obveza gradnje skloništa u sastavu stambenih i poslovnih građevina, a ukinuta je obveza plaćanja doprinosa za izgradnju skloništa investitorima koji zbog naprijed navedenih razloga nisu bili u obvezi graditi skloništa, ova obveza ukinuta je Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske u 2000., uz obrazloženje da je obveza gradnje skloništa dovela dio investitora u neravnopravni položaj.

Zakon o zaštiti i spašavanju (Narodne novine 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10) koji je bio na snazi od prosinca 2005. do kolovoza 2015., uređivao je sustav zaštite i spašavanja građana, materijalnih i drugih dobara u katastrofama (u katastrofe su uključene i posljedice nastale ratnim razaranjem i terorizmom) i velikim nesrećama. Navedeni Zakon nije uređivao upravljanje i korištenje skloništa, osim što je odredbama članka 51., koje su se odnosile na inspeksijski nadzor, bilo propisano da inspektori zaštite i spašavanja mogu, između ostalog, pregledavati i prostorije namijenjene zaštiti i spašavanju (skloništa, skladišta i drugo).

Do stupanja na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite (Narodne novine 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22), u kolovozu 2015., na snazi su bili provedbeni propisi, odnosno četiri pravilnika, koji su pobliže regulirali gradnju, opremanje te upravljanje i održavanje skloništa. Pravilnikom o tehničkim normativima za skloništa (Službeni list SFRJ 55/83) bili su utvrđeni tehnički normativi za skloništa za zaštitu stanovništva od ratnih djelovanja te su ovisno o namjeni, skloništa građena kao jednonamjenska (koriste se isključivo za potrebe zaštite i spašavanja) ili višenamjenska (u miru se koriste u mirnodopske svrhe, ali se prema potrebi u kratkom vremenu mogu pretvoriti u skloništa). Prema stupnju zaštite razlikuju se skloništa za dopunsku zaštitu (moraju izdržati nadtlak od 50 kPa te omogućiti višesatni boravak do 50 osoba), za osnovnu zaštitu (nadtlak od 100 do 300 kPa; sedmodnevni boravak do 300 osoba) i za pojačanu zaštitu (izravan pogodak zrakoplovne bombe od 300 kg ili veće; četrnaestodnevni boravak do 2 000 osoba).

Prema veličini sklonišnog prostora razlikuju se obiteljska skloništa, kućna skloništa i skloništa za stambeni blok, skloništa za poslovne subjekte i javna skloništa. Za javna skloništa se sklonišni prostor određivao prema broju stanovnika koji se mogu zateći na javnom mjestu i broju stanovnika za koji nisu osigurana obiteljska skloništa i kućna skloništa ili skloništa za stambeni blok u polumjeru gravitacije tom skloništu (250 m). Pravilnikom o održavanju skloništa i drugih zaštitnih objekata u miru (Narodne novine 45/84) bile su propisane vrste i dinamika održavanja skloništa i drugih zaštitnih objekata u miru te uređaja i opreme u njima (tekuće i investicijsko održavanje te tehnička kontrola ispravnosti i funkcionalnosti opreme). Pravilnikom o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu (Narodne novine 2/91) bili su utvrđeni kriteriji za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa (prema veličini naselja i procijenjenom stupnju ugroženosti). Pravilnikom o uvjetima pod kojima se u miru skloništa mogu davati u zakup (Narodne novine 98/01) bili su propisani uvjeti pod kojima se u miru skloništa mogu davati u zakup (zakupnik ne smije obavljati adaptacije koje utječu na zaštitne značajke skloništa, na zahtjev nadležnog tijela sklonište se u roku od 24 sata mora osposobiti za sklanjanje i drugo).

Donošenjem Zakona o sustavu civilne zaštite u kolovozu 2015., odredbom članka 98. navedenog Zakona ukinuti su svi naprijed navedeni pravilnici.

Odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite utvrđena je civilna zaštita kao sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama te otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja. S obzirom na to da je navedenim Zakonom uređen sustav i djelovanje civilne zaštite, odredbe o civilnoj zaštiti prema Zakonu o unutarnjim poslovima su prestale važiti. Međutim, upravljanje i korištenje skloništa nije uređeno donošenjem Zakona o sustavu civilne zaštite ni drugim propisima donesenima nakon travnja 2011. Zakon o sustavu civilne zaštite spominje skloništa samo u odredbi članka 96., prema kojoj jedinice lokalne samouprave danom stupanja na snagu Zakona preuzimaju poslove upravljanja i održavanja javnih skloništa na svojem području. Pravni informacijski portali (IUS-INFO, CADIAL) smatraju da su odredbe Zakona o unutarnjim poslovima, koje se odnose na civilnu zaštitu i skloništa, i dalje na snazi te se navođenjem navedenih odredbi Zakona koriste i neke druge institucije pri donošenju svojih odluka i rješenja.

Odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite utvrđeni su pojmovi spašavanja stanovništva te mjere koje se provode u spašavanju stanovništva, između kojih su i sklanjanje, evakuacija i zbrinjavanje. Spašavanje stanovništva je skup organiziranih i koordiniranih aktivnosti koje se provode radi očuvanja života i zdravlja ljudi. Sklanjanje je organizirano upućivanje građana u najbližu namjensku građevinu za sklanjanje ili u drugi pogodan prostor koji omogućava optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe (podrumske i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori). Evakuacija je premještanje ugroženih osoba, životinja i pokretne imovine iz ugroženih objekata ili područja. Zbrinjavanje je osiguravanje hitnog, privremenog smještaja i opskrbe osnovnim životnim namirnicama i predmetima za osobnu higijenu za ugrožene građane koji se evakuiraju odnosno premještaju s ugroženog područja. Odredbama navedenog Zakona također je propisana obveza izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave (gradonačelnika, općinskog načelnika) da osigurava uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršava zadaće u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša.

Iz prethodno opisanoga vidljivo je da propisima koji su na snazi nije utvrđena obveza gradnje skloništa niti postupak njihova upravljanja i održavanja, a nije definirano ni što se podrazumijeva pod pojmom javnih skloništa u smislu vlasništva i drugih kriterija. Stupanjem na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite u 2015. Državna uprava za zaštitu i spašavanje kao tijelo državne uprave koje je tada bilo nadležno za sustav civilne zaštite nije gradovima i općinama izdalo nputak o načinu preuzimanja poslova upravljanja i održavanja javnih skloništa. Ministarstvo odnosno Ravnateljstvo civilne zaštite kao ustrojstvena jedinica Ministarstva je na svojim mrežnim stranicama objavilo preporuke za održavanje i opremanje skloništa osnovne zaštite koja se nalaze u stambenim i poslovnim građevinama te javnih skloništa, iz kojih nije vidljiv datum objave.

Na mrežnim stranicama Ravnateljstva civilne zaštite nema objavljenih informacija o ukupnom broju skloništa i drugih objekata pogodnih za zaštitu i spašavanje ljudi na području Republike Hrvatske, kao ni o broju javnih skloništa, odnosno broju skloništa kojima upravljaju jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine).

Prema podacima iz Hrvatske enciklopedije (mrežno izdanje, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021.), u Republici Hrvatskoj je u 2005. bilo ukupno 1 975 izgrađenih skloništa u kojima se moglo skloniti 356 536 osoba. Od toga, 1 743 skloništa bila su skloništa osnovne zaštite za smještaj 267 320 osoba, 231 sklonište dopunske zaštite za smještaj 89 141 osobe i jedno sklonište pojačane zaštite sa 75 sklonišnih mjesta.

- Sustav civilne zaštite

Prema odredbama propisa kojima je uređeno ustrojstvo i djelokrug ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, poslovi civilne zaštite na području Republike Hrvatske su do listopada 1994. bili u djelokrugu Ministarstva obrane, od listopada 1994. do konca 2004. u djelokrugu Ministarstva, a od početka 2005. do konca 2018. u djelokrugu Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Od početka 2019. osnivanjem Ravnateljstva civilne zaštite kao nove ustrojstvene jedinice Ministarstva (dalje u tekstu: Ravnateljstvo), poslovi civilne zaštite su ponovno u djelokrugu Ministarstva.

Prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, civilna zaštita obuhvaća mjere i aktivnosti (preventivne, planske, organizacijske, operativne, nadzorne i financijske) kojima se uređuju prava i obveze sudionika, ustroj i djelovanje svih dijelova sustava civilne zaštite i način povezivanja institucionalnih i funkcionalnih resursa sudionika koji se međusobno nadopunjuju u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa te zaštite i spašavanja građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na teritoriju Republike Hrvatske od posljedica prirodnih, tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa, otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja. Velika nesreća je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko-tehnoloških ili drugih čimbenika s posljedicom ugrožavanja zdravlja i života građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na mjestu nastanka događaja ili širem području, čije se posljedice ne mogu sanirati samo djelovanjem žurnih službi na području njezina nastanka. Katastrofa je stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koji opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava civilne zaštite područne (regionalne) samouprave na čijem je području događaj nastao te posljedice nastale terorizmom i ratnim djelovanjem.

Sustav civilne zaštite ustrojava se na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini, a povezuje resurse i sposobnosti sudionika, operativnih snaga i građana u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa, pružanja brzog i optimalnog odgovora na prijetnje i opasnosti nastanka te ublažavanja posljedica velike nesreće i katastrofe.

Sudionici u sustavu civilne zaštite su Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo kao središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite, druga tijela državne uprave i druga državna tijela, Oružane snage Republike Hrvatske i policija te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo koordinira djelovanje sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj, obavlja poslove analize, obrade i dostave informacija i podataka o svim vrstama opasnosti i mogućim posljedicama velikih nesreća i katastrofa, aktivira operativne snage sustava civilne zaštite i koordinira njihovo djelovanje, objedinjava i vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o operativnim snagama sustava civilne zaštite, materijalnim sredstvima i opremi te spremnosti za operativno djelovanje i obavlja brojne druge poslove u skladu s odredbama Zakona u sustavu civilne zaštite i Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva (Narodne novine 97/20, 7/22 i 149/22).

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezne su, između ostalog, organizirati poslove iz svog samoupravnog djelokruga koji se odnose na planiranje, razvoj, učinkovito funkcioniranje i financiranje sustava civilne zaštite. Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koordinira djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite osnovanih za područje te jedinice u velikim nesrećama i katastrofama uz stručnu potporu nadležnog stožera civilne zaštite, osigurava uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršavanje zadaća u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša te obavlja druge poslove u skladu s odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite.

Prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, sustav civilne zaštite financira se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, drugih izvora te iz donacija. U proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se financijska sredstva za izvršavanje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Nadzor nad provedbom Zakona o sustavu civilne zaštite provodi Ministarstvo. Upravni nadzor nad provedbom navedenog Zakona i drugih propisa u području civilne zaštite provodi se nad zakonitošću rada i postupanja tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti. Inspekcijski nadzor u sustavu civilne zaštite obavljaju inspektori Ministarstva.

- Planski dokumenti

Prema odredbama članka 49. Zakona o sustavu civilne zaštite, planske aktivnosti u sustavu civilne zaštite uređuju se dokumentima kojima se definiraju mjere smanjenja rizika od katastrofa, utvrđuje procjena rizika, planiranje, pripravnost za reagiranje i reagiranje sustava civilne zaštite te provedba mjera civilne zaštite. Prema odredbama članka 10. navedenog Zakona, Vlada Republike Hrvatske donosi Procjenu rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, Strategiju smanjenja rizika od katastrofa, Strategiju razvoja sustava civilne zaštite i Državni plan djelovanja civilne zaštite, a prema odredbama članka 92. navedeni dokumenti trebali su biti doneseni u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu Zakona, odnosno do 1. kolovoza 2016.

Prema odredbama članka 93. navedenog Zakona, do donošenja navedenih dokumenata na snazi ostaju dokumenti doneseni na temelju Zakona o zaštiti i spašavanju, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim Zakonom, između ostalog i Plan zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske (Narodne novine 96/10).

Vlada Republike Hrvatske donijela je u studenome 2019. Procjenu rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, u listopadu 2022. Strategiju upravljanja rizicima od katastrofa do 2030., a 14. rujna 2023. donesen je Državni plan djelovanja civilne zaštite (Narodne novine 107/23). Strategija razvoja sustava civilne zaštite prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite do prosinca 2023. nije donesena.

Procjenom rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz studenoga 2019. utvrđeno je 15 jednostavnih rizika i jedan složeni rizik koji se odnose na opasnosti i posljedice prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa. Navedenom Procjenom nisu predviđeni rizici koji mogu nastati ratnim djelovanjem i terorizmom.

Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. donesena je umjesto Zakonom o sustavu civilne zaštite propisane Strategije smanjenja rizika od katastrofa. Prema obrazloženju uz odluku o donošenju navedene Strategije, donesena je kao akt strateškog planiranja povezan s uvjetima koji omogućuju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. te osim preventivnih aktivnosti koje se odnose na smanjenje rizika od katastrofa sadrži i sredstva i aktivnosti koje se odnose na spremnost i odgovor na katastrofe, što zajedno čini ciklus upravljanja rizicima. Strategijom je ispunjen i uvjet iz Zakona o sustavu civilne zaštite i uvjet iz Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021., koji se odnosi na usvajanje Djelotvornog okvira za upravljanje rizicima od katastrofa. S obzirom na to da Procjenom rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz studenoga 2019. nisu utvrđeni rizici od ratnih djelovanja i terorizma, ni Strategijom upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. nije predviđeno upravljanje ovim rizicima.

Do donošenja Državnog plana djelovanja civilne zaštite na temelju odredbi Zakona o sustavu civilne zaštite u rujnu 2023., na snazi je bio Plan zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske, donesen u srpnju 2010. na temelju odredbi Zakona o zaštiti i spašavanju. U spomenutom Planu iz 2010. navedeno je da je sklanjanje stanovništva hitna mjera civilne zaštite koja se provodi kod nastanka katastrofe ili velike nesreće uzrokovane tehničko-tehnološkim nesrećama u gospodarskim objektima i u prometu, nuklearnim i radiološkim nesrećama, epidemiološkim i sanitarnim nesrećama ili ratnim djelovanjima i terorizmom. Sklanjanje stanovništva provodi se u skloništima, koja su namjenski ili adaptirani objekti – sklonišni prostori (dodatno zaštićeni vrećama pijeska, paletama s ciglom ili nekim drugim građevinskim materijalom), u koje se sklanja stanovništvo na područjima za koja je oglašena opasnost. Uvijek kada lokalni uvjeti dozvoljavaju, ugroženo stanovništvo sklanja se u skloništa osnovne zaštite, koja osiguravaju djelomičnu zaštitu i u slučaju nuklearnog udara. Ako skloništa osnovne zaštite ne postoje na ugroženom području, stanovništvo se sklanja u druge primjerene prostore (podrume, prostorije bez prozora, prostorije udaljene od otvora i drugo u kojima se provodi hermetizacija brtvljenjem otvora), tunele, prirodna udubljenja (pećine i drugo) te zaklone. Općinski načelnik, gradonačelnik ili župan na području svojih lokalnih jedinica planiraju provođenje sklanjanja i drugih aktivnosti i mjera u zaštiti i spašavanju ljudi, imovine i okoliša, u skladu s planovima zaštite i spašavanja tih lokalnih jedinica te standardnih operativnih postupaka izvedenih na temelju tih planova. U Planu zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske navedeno je da se kapaciteti u sklonišnim mjestima s kojima Republika Hrvatska raspolaže procjenjuju na oko 7,0 % u odnosu na potrebe.

Državnim planom djelovanja civilne zaštite iz 2023. utvrđene su mjere i aktivnosti svih sudionika civilne zaštite u slučaju velike nesreće i katastrofe za sve rizike utvrđene navedenom Procjenom te i za otklanjanje posljedica terorističkog napada. Ovisno o vrsti i intenzitetu posljedica terorizma u dijelu nadležnosti sustava civilne zaštite, Ministarstvo nastalu situaciju može odrediti kao posebnu okolnost u koju se uključuju sudionici i operativne snage lokalne i područne (regionalne) razine ili predložiti Vladi Republike Hrvatske proglašenje katastrofe pri čemu se uključuju i sudionici i operativne snage s državne razine. U okviru mjera civilne zaštite navedeno je da je sklanjanje organizirano upućivanje građana u najbližu namjensku građevinu za sklanjanje ili u drugi pogodan prostor koji omogućava optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe (podrumske i druge prostorije u građevinama te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi, kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori), a provodi se kod tehničko-tehnoloških nesreća u gospodarskim objektima, nuklearnih i radioloških nesreća ili ratnih djelovanja i terorizma. Mjera se može provoditi kao samozaštitna ili organizirana hitna mjera civilne zaštite u skladu s uputama nadležnih tijela. U planu je navedeno da je Državni plan usklađen s Planom obrane Republike Hrvatske u dijelu otklanjanja posljedica ratnih razaranja u skladu s člankom 10., stavkom 2. Zakona o sustavu civilne zaštite.

Donesenim planskim dokumentima na državnoj razini nije predviđena gradnja skloništa, kao ni obveza održavanja postojećih skloništa u funkcionalnom stanju, kao jedna od mjera pripremljenih aktivnosti zaštite i spašavanja stanovništva.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite donose procjenu rizika od velikih nesreća, plan djelovanja civilne zaštite, godišnju analizu stanja sustava civilne zaštite, godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje te smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine.

Procjenu rizika od velikih nesreća donose jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s Pravilnikom o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 65/16) te smjernicama za izradu procjene rizika od velikih nesreća za područje županije koje donosi župan.

Spomenute smjernice župan donosi u skladu s Kriterijima za izradu smjernica koje donose čelnici područne (regionalne) samouprave za potrebe izrade procjena rizika od velikih nesreća na razinama jedinica lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava, koje je donijela Državna uprava za zaštitu i spašavanje u studenome 2016.

Prema navedenim Kriterijima, identificirano je 28 pojedinačnih rizika koji se odnose na opasnosti i posljedice prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa. Identificirane prijetnje na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju biti u skladu s identificiranim i obrađenim prijetnjama i rizicima iz Procjene rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, ali se mogu obrađivati i drugi na nacionalnoj razini identificirani rizici te rizici koji nisu obrađivani na nacionalnoj razini, a za koje preliminarnom procjenom županija odlučuje da su od značaja na području županija.

Na temelju procjene rizika od velikih nesreća, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donose plan djelovanja civilne zaštite za svoje područje. Sadržaj planova djelovanja civilne zaštite, godišnje analize stanja sustava civilne zaštite, godišnjeg plana razvoja sustava civilne zaštite te smjernica za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bio je utvrđen Pravilnikom o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (Narodne novine 49/17), koji je bio na snazi od lipnja 2017. do lipnja 2021. te Pravilnikom o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (Narodne novine 66/21), koji je na snazi od lipnja 2021.

UPRAVLJANJE I KORIŠTENJE SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA

Grad je ustrojen na temelju odredaba Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20) i Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15). Položaj i ustrojstvo Grada, koji je jedinstvena teritorijalna i upravna cjelina, uređeni su odredbama Zakona o Gradu Zagrebu (Narodne novine 62/01, 125/08, 36/09, 119/14, 98/19 i 144/20). Površina Grada je 641,3 km², a obuhvaća 68 naselja i prema popisu stanovništva iz 2021. ima 767 131 stanovnika.

Na području Grada nalazi se 1 041¹ sklonište osnovne zaštite s kapacitetom za 168 122 osobe, što iznosi 21,9 % od ukupnog broja stanovnika. Od ukupnog broja skloništa, 84 skloništa su u vlasništvu, suvlasništvu ili predmnijevanom vlasništvu² Grada, a preostala su u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba.

Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa

Jedinice lokalne samouprave samostalno utvrđuju pravila i procedure upravljanja i raspolaganja imovinom u okvirima zadanim zakonima i drugim propisima.

Donošenjem strategije upravljanja i raspolaganja imovinom jedinice lokalne samouprave mogu utvrditi srednjoročne ciljeve te smjernice upravljanja i raspolaganja imovinom, a donošenjem godišnjih planova upravljanja i raspolaganja imovinom utvrđuju se kratkoročni ciljevi i smjernice upravljanja imovinom te provedbene mjere u svrhu provođenja strategije.

Revizijom je utvrđeno da je Grad u lipnju 2020. donio Strategiju upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026. te odluke kojima je uređio pravila i procedure upravljanja i raspolaganja imovinom (u dijelu koji se odnosi na poslovne prostore, odnosno skloništa).

---

¹ Prema podacima koje je Grad preuzeo od Ravnateljstva civilne zaštite u 2023.

² Posjednik stvar posjeduje bez pravnog temelja.

Na upravljanje javnim skloništima koja se koriste kao poslovni prostori primjenjuju se Odluka o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora iz 2022., Zaključak o kriterijima za utvrđivanje zakupnine iz 2023., Odluka o davanju u zakup gradskih prostora udrugama i ostalim organizacijama civilnog društva iz 2023. te Odluka o davanju u zakup gradskih prostora fizičkim i neprofitnim pravnim osobama koje djeluju u području kulture iz 2023.

Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026. utvrđeno je pet strateških ciljeva, koji se odnose na unaprjeđenje organizacije rada i nadležnosti gradskih tijela u vezi s imovinom Grada, unaprjeđenje normativnog okvira i uređenje imovinskopravnih odnosa, cjelovito i sveobuhvatno evidentiranje nefinancijske imovine Grada, menadžersko upravljanje imovinom i povećanje financijskih učinaka te unaprjeđenje sustava vođenja poslovnih knjiga o imovini. Također, utvrđeno je da će Strategija doživjeti punu implementaciju (ostvarenje strateških ciljeva) kroz godišnje planove upravljanja imovinom Grada, kojima će se utvrditi mjere za provedbu i razrada aktivnosti.

Revizijom je utvrđeno da Grad ne donosi godišnje planove upravljanja imovinom (za 2021., 2022. i 2023.), kako je određeno spomenutom Strategijom iz kojih bi, između ostalog, bilo vidljivo upravljanje i korištenje javnih skloništa na području Grada.

Državni ured za reviziju preporučuje donositi godišnje planove upravljanja imovinom u skladu sa Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026., uključujući i javna skloništa kao pojavni oblik imovine (nekretnine).

Odlukom o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora, utvrđeno je da je poslovni prostor poslovna zgrada, poslovna prostorija, garaža i garažno mjesto, značenje kojih je propisano odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11, 64/15 i 112/18), a početni iznos zakupnine određuje se prema zoni, položaju, površini i namjeni poslovnog prostora, u skladu sa Zaključkom o kriterijima za utvrđivanje zakupnine iz 2023. Navedenim Zaključkom utvrđeno je da se početni iznos zakupnine za dvonamjenska skloništa određuje u iznosu umanjenom za 50,0 % od propisanog iznosa zakupnine koja se plaća za poslovne prostore za istu zonu i djelatnost.

Odlukom o davanju u zakup gradskih prostora udrugama i ostalim organizacijama civilnog društva i Odlukom o davanju u zakup gradskih prostora fizičkim i neprofitnim pravnim osobama koje djeluju u području kulture, utvrđeno je da se poslovni prostori daju na korištenje radi ostvarenja ciljeva od posebnog interesa za kulturni razvitak Grada, odnosno ostvarenja ciljeva od interesa Grada utvrđenih strateškim dokumentima ili programima javnih potreba.

Navedenim odlukama nisu utvrđene namjene za koje se skloništa u mirnodopskim uvjetima mogu koristiti. Odredbama članka 6. Odluke o zakupu i kupoprodaji poslovnih prostora, utvrđeno da javni natječaj, između ostalog, treba sadržavati namjenu poslovnog prostora. Prema obrazloženju Grada, namjena poslovnog prostora utvrđuje se u natječajnoj dokumentaciji na temelju iskaza interesa potencijalnog zakupca i u skladu s karakteristikama poslovnog prostora koji se daje u zakup. Za skloništa, to su djelatnosti za koje se mogu ishoditi minimalno tehnički uvjeti bez većih, posebice građevinskih, zahvata u prostoru.

Grad je u rujnu 2015. zatražio mišljenje Državne uprave za zaštitu i spašavanje, o načinu upravljanja i raspolaganja skloništima koja je preuzeo, s obzirom na to da je 2015. prestao važiti Pravilnik o uvjetima pod kojima se u miru skloništa mogu davati u zakup (Narodne novine 98/01). Navedena Uprava se očitovala da jedinice lokalne samouprave s javnim skloništima, kao oblikom imovine, mogu postupati u skladu sa svojim interesima i potrebama, odnosno davati ih u zakup ili na drugi način njima raspolagati.

S obzirom na to da je prestao važiti Pravilnik o uvjetima pod kojima se u miru skloništa mogu davati u zakup, a da prema mišljenju Državne uprave za zaštitu i spašavanje jedinice lokalne samouprave mogu raspolagati skloništima na način koji same odrede, proizlazi da Grad skloništa, osim davati u zakup, može i prodavati te na druge načine njima raspolagati. Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026. i drugim aktima nije utvrđeno na koji način se skloništima može raspolagati, odnosno mogu li se prodavati ili se njima na drugi način, osim zakupa, može raspolagati.

Državni ured za reviziju preporučuje aktima Grada unaprijed utvrditi namjenu odnosno djelatnosti koje se u javnim skloništima u mirnodopskim uvjetima mogu obavljati, s obzirom na to da su skloništa oblik imovine s dvostrukom namjenom. Također, preporučuje Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026. i/ili drugim aktima utvrditi načine (oblike) raspolaganja skloništima kao posebnim oblikom imovine.

Odredbama članka 17. Zakona o sustavu civilne zaštite utvrđene su obveze jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave da u postupku donošenja proračuna razmatraju i usvajaju godišnju analizu stanja i godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje, donose smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine, donose procjenu rizika od velikih nesreća te plan djelovanja civilne zaštite.

Prema odredbama članka 6. Pravilnika o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, smjernice za izradu procjene rizika od velikih nesreća donosi župan, odnosno gradonačelnik Grada Zagreba, a izrađuju se na temelju donesenih kriterija za određivanje smjernica i primjenjuju se u postupcima izrade procjena rizika od velikih nesreća za županiju i Grad Zagreb kao i za sve jedinice lokalne samouprave na području županije. Prema odredbama članka 8. spomenutog Pravilnika, procjene rizika od velikih nesreća za područja jedinica lokalne samouprave izrađuju se najmanje jednom u tri godine te se njihovo usklađivanje i usvajanje mora provesti do kraja mjeseca ožujka, a županijskih do početka rujna u svakom trogodišnjem ciklusu te prve procjene rizika od velikih nesreća za područja općina i gradova moraju biti usvojene do kraja ožujka 2018. godine, a za područja županija i Grada Zagreba do početka rujna 2018. godine. Procjene rizika mogu se izrađivati i češće, ako u trogodišnjem periodu nastupi značajna promjena ulaznih parametara u korištenim scenarijima i postupcima analiziranja rizika ili ako se prepozna nova prijetnja.

Smjernice za izradu Procjene rizika od velikih nesreća na području Grada Zagreba donesene su u prosincu 2016. te nakon toga nisu donesene nove smjernice.

Grad je donio Procjenu rizika od velikih nesreća u prosincu 2022., a prethodna Procjena rizika donesena je u 2019. Procjenom rizika od velikih nesreća iz 2022. utvrđeno je osam vrsti prijetnji za područje Grada koje mogu uzrokovati ugrozu na cjelokupnom području Grada, a to su potres, poplava, industrijske nesreće, ekstremne temperature, epidemije i pandemije, nuklearna nesreća, klizišta te nesreće na odlagalištima otpada. Navedenom Procjenom nisu obuhvaćene prijetnje poput ratova i terorističkih djelovanja, jer nisu obuhvaćene ni spomenutim Smjernicama.

Pravilnikom o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti o postupku njihovog donošenja, koji je na snazi od lipnja 2021., propisani su, između ostalog, nositelji, sadržaj i postupci u izradi plana djelovanja civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, godišnjeg plana razvoja sustava civilne zaštite, smjernica za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite i godišnje analize stanja sustava civilne zaštite u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prema odredbi članka 3. spomenutog Pravilnika, planski dokumenti u području civilne zaštite izrađuju se na temelju procjene rizika od velikih nesreća jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na temelju odredbi ovog Pravilnika i drugih relevantnih propisa i dokumenata. Prema odredbi članka 56. navedenog Pravilnika, planski dokumenti u civilnoj zaštiti, izrađeni u skladu s odredbama ovog Pravilnika, primjenjuju se i kod uporabe operativnih snaga sustava civilne zaštite u otklanjanju posljedica od ratnih djelovanja i većih posljedica od terorizma na svim razinama za koje se donose.

Rokovi za donošenje planskih dokumenata u sustavu civilne zaštite propisani su odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite i odredbama spomenutog Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja. Prema odredbi članka 97. Zakona o sustavu civilne zaštite, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bile su obvezne donijeti procjenu rizika od velikih nesreća i plan djelovanja civilne zaštite u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu spomenutog Pravilnika.

S obzirom na to da je prvi doneseni Pravilnik o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja stupio na snagu početkom lipnja 2017., procjena rizika od velikih nesreća i plan djelovanja civilne zaštite trebali su biti doneseni do lipnja 2019. Međutim, navedenim Pravilnikom, koji je važio do lipnja 2021., odredbom članka 66. bilo je propisano da je planske dokumente u civilnoj zaštiti (plan djelovanja civilne zaštite, godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite, smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite i godišnja analiza stanja sustava civilne zaštite) potrebno uskladiti s odredbama ovog Pravilnika u roku od šest mjeseci od dana usvajanja procjene rizika. Iz navedenog proizlazi da su propisima bili utvrđeni različiti rokovi za donošenje plana djelovanja civilne zaštite.

Odredbom članka 59. Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja, koji je na snazi od lipnja 2021., propisano je da je planske dokumente u civilnoj zaštiti potrebno uskladiti s odredbama ovog Pravilnika u roku od šest mjeseci od dana stupanja ovog Pravilnika na snagu, odnosno do konca prosinca 2021., ali samo ako su nastale suštinske promjene.

Grad je donio Plan djelovanja civilne zaštite Grada Zagreba u srpnju 2019. Do donošenja navedenog Plana na snazi je bio Plan zaštite i spašavanja za područje Grada Zagreba iz 2011., koji je donesen na temelju odredbi Zakona o zaštiti i spašavanju.

U skladu s odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, Grad je prijašnjih godina redovito donosio godišnje analize stanja i planove razvoja sustava civilne zaštite. Smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite Grada Zagreba za razdoblje od 2021. – 2024. godine donesene su u prosincu 2020. U prosincu 2022. donesena je Analiza stanja sustava civilne zaštite Grada Zagreb za 2022. godinu te Plan razvoja sustava civilne zaštite Grada Zagreba za 2023. godinu.

Odredbama članka 23. Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti o postupku njihovog donošenja, koji je na snazi od lipnja 2021., propisano je, između ostalog, da plan djelovanja civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži kapacitete i objekte za sklanjanje te kapacitete za zbrinjavanje.

U Planu djelovanja civilne zaštite Grada Zagreba navedeni su objekti za zbrinjavanje ljudi kod prirodnih katastrofa i elementarnih nepogoda koji se u slučaju potrebe mogu prilagoditi za potrebe sklanjanja. Osim toga, navedeni su podaci o skloništima osnovne zaštite. Plan sadrži i kartografske prikaze lokacija za smještaj stanovništva i skloništa te kartografski prikaz lokacija objekata pogodnih za sklanjanje.

Prema spomenutom Planu, na području Grada postoje 1 022 skloništa osnovne zaštite s ukupnim kapacitetom za 162 411 osoba, a za potrebe sklanjanja mogu se koristiti podrumске, zaštićene suterenske prostorije, podzemne garaže, obiteljska skloništa u individualnoj stambenoj izgradnji te prirodni i drugi zakloni. Na području Grada gotovo svaka stambena jedinica ima podrumsku ili sličnu prostoriju koja se može, uz određene preinake, pripremiti za sklanjanje/zaklanjanje. Grad nema evidenciju skloništa na svome području te za potrebe izrade dokumenata iz područja civilne zaštite koristi podatke pribavljene od Ravnateljstva civilne zaštite. Podaci pribavljeni u 2023. razlikuju se od podataka koji su bili podloga za izradu Plana djelovanja civilne zaštite. Prema očitovanju Grada u Planu djelovanja koji je u izradi koristit će se aktualni podaci o skloništima preuzeti od Ravnateljstva.

Za zbrinjavanje ljudi kod prirodnih katastrofa i elementarnih nepogoda predviđeni su smještajni kapaciteti u 209 javnih ustanova (osnovne škole, centri za odgoj i obrazovanje, srednje škole, učenički domovi) u kojima se može smjestiti ukupno 108 520 osoba. Spomenutim Planom utvrđeno je da na području Grada ima dovoljno čvrstih objekata pogodnih za prihvata osoba te postoji mogućnost podizanja privremenih šatorskih naselja na zelenim površinama – parkovima na području Grada.

Evidencije javnih i drugih skloništa

Grad vodi poslovne knjige i knjigovodstvene evidencije o imovini prema propisima o proračunskom računovodstvu.

Grad je ustrojio i vodi analitičke knjigovodstvene evidencije dugotrajne nefinancijske imovine po vrsti, količini i vrijednosti, a u većini slučajeva i s drugim podacima o nekretnini (površina, broj katastarske čestice, zemljišnoknjižni uložak i drugo).

Koncem 2022. u poslovnim knjigama Grada evidentirana su dva skloništa u ukupnoj vrijednosti od 1.009.125,00 kn. Tijekom obavljanja revizije (listopad 2023.) evidentirano je 81 sklonište u ukupnoj vrijednosti od 23.069.686,00 kn. Jedno sklonište nije evidentirano, jer Grad nema podatak o njegovoj površini. Vrijednost skloništa utvrdilo je Interno procjeniteljsko povjerenstvo Grada Zagreba za knjigovodstveno usklađenje vrijednosti imovine u vlasništvu Grada Zagreba, kao fer vrijednost putem pojednostavljenog modela utvrđivanja poredbene i prihodovne vrijednosti, prema odredbama Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina (Narodne novine 78/15), Pravilnika o metodama procjene vrijednosti nekretnine (Narodne novine 105/15) i Pravilnika o informacijskom sustavu tržišta nekretnina (Narodne novine 68/20).

Grad je obavio popis imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2022. Popisom su obuhvaćena dva javna skloništa. Druga skloništa koja su u vlasništvu, suvlasništvu ili predmnijevanom vlasništvu Grada, odnosno skloništa kojima Grad upravlja, nisu obuhvaćena (82 skloništa). Popis imovine i obveza je postupak utvrđivanja stvarnog stanja imovine i obveza te je potrebno izvršiti pripreme povjerenstva za popis kako bi popis imovine i obveza bio obavljen učinkovito i točno. Popis imovine i obveza propisan je odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza koju je donio ministar financija u prosincu 2015.

Državni ured za reviziju nalaže godišnjim popisom imovine i obveza obuhvatiti javna skloništa kojima Grad upravlja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.

Prijašnjih godina Grad je ustrojio i vodi Registar imovine. U Registru imovine evidentirana su 84 javna skloništa. Registar imovine sadrži podatke o lokaciji, kapacitetu, površini, vlasništvu (zemljišnoknjižnom i katastarskom stanju), građevinskoj dokumentaciji, financijskoj vrijednosti, financijskim ulaganjima, obavljenom očevidu, stanju brojila i druge podatke.

Revizijom je utvrđeno da u Registru imovine za skloništa nisu uneseni svi predviđeni podaci, odnosno podaci o skloništima nisu cjeloviti. Za pojedina skloništa nisu uneseni podaci o kapacitetu, stanju u zemljišnim knjigama (podaci o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj općini i čestici), građevinskoj dokumentaciji te drugi podaci. S obzirom na to da podaci o skloništima u Registru imovine nisu cjeloviti, Grad ne raspolaže podacima potrebnim za donošenje odluka o raspolaganju i održavanju skloništa kojima upravlja.

Državni ured za reviziju preporučuje kontinuirano prikupljati podatke o skloništima kojima upravlja i ažurirati ih u Registru imovine, radi lakšeg donošenja odluka o načinu raspolaganja i održavanja skloništa.

Prema evidenciji Ravnateljstva civilne zaštite iz 2023. na području Grada je 1 041 sklonište ukupnog kapaciteta za 168 122 osobe. Skloništa se prema objektu u kojemu se nalaze i/ili prema pravnoj osobi koja njima upravlja dijele na skloništa u stambenim zgradama, skloništa u ustanovama, u trgovačkim društvima te na skloništa kojima upravlja Grad (u vlasništvu, suvlasništvu ili predmnijevanom vlasništvu Grada).

Prema obrazloženju Grada, Grad nema podatke o skloništima u stambenim zgradama, jer je njihova osnovna funkcija zaštita stanara i ona su zajednički dio stambene zgrade koje, prema odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 81/15 – pročišćeni tekst i 94/17) i Uredbe o održavanju zgrada (Narodne novine 64/97), upravitelji stambenih zgrada trebaju održavati u graditeljskom i funkcionalnom stanju nužnom za normalno korištenje. Za druga skloništa Grad nema podatke, jer su u vlasništvu privatnih trgovačkih društva ili ustanova u vlasništvu Grada.

U tablici broj 2 daju se podaci o skloništima prema objektu u kojemu se nalaze i/ili pravnoj osobi koja njima upravlja te broju i kapacitetu skloništa osnovne zaštite na području Grada.

Tablica broj 2

Podaci o skloništima prema objektu u kojemu se nalaze i/ili pravnoj osobi koja njima upravlja te broju i kapacitetu skloništa osnovne zaštite na području Grada*

Redni broj	Objekt u kojemu se sklonište nalazi i/ili pravna osoba koja njime upravlja	Broj skloništa	Kapacitet skloništa (broj osoba)
	1	2	3
1.	Grad Zagreb	84	16 770
2.	Skloništa u stambenim zgradama	667	105 339
3.	Ustanove	156	23 025
4.	Trgovačka društva	134	22 988
	Ukupno	1 041	168 122

* podaci iz evidencije Ravnateljstva civilne zaštite iz 2023. i Registra imovine Grada

Popis skloništa kojima upravlja Grad prema lokaciji, površini, kapacitetu i vlasništvu daju se u Prilogu 1.

Prema podacima iz Registra imovine, od 84 skloništa kojima Grad upravlja, u vlasništvu Grada je jedanaest skloništa, 72 skloništa su u predmnijevanom vlasništvu Grada, odnosno nisu riješeni imovinskopravni odnosi, a jedno je u suvlasništvu Grada i Republike Hrvatske. Prema podacima iz zemljišnih knjiga, 12 skloništa je u vlasništvu i suvlasništvu Grada, dok za 72 skloništa nisu riješeni imovinskopravni odnosi.

Državni ured za reviziju preporučuje postupno uređivati imovinskopravne odnose na skloništima te podatke ažurirati u Registru imovine.

Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa

Prema odredbama članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, imovinu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave čine sve pokretne i nepokretne stvari te imovinska prava koja pripadaju jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave mora upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara.

Prema odredbi članka 17. Zakona o sustavu civilne zaštite, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave osigurava, između ostalog, uvjete za sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje u provedbi mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara.

Prema odredbama članka 3. Zakona o sustavu civilne zaštite, zahtjevi sustava civilne zaštite u području prostornog uređenja znače preventivne aktivnosti i mjere koje moraju sadržavati dokumenti prostornog uređenja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Odredbama članka 49. spomenutog Zakona je propisano da ministar nadležan za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o mjerama civilne zaštite u prostornom planiranju. Navedeni pravilnik nije donesen, a prema odredbi članka 197. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23) na snazi je Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (Narodne novine 29/83, 36/85 i 42/86), kojim je propisano da se osiguranje gradnje skloništa i prilagođavanje pogodnih komunalnih i prirodnih objekata za potrebe sklanjanja ostvaruje u pripremi, izradi, donošenju i provođenju prostornih planova na područjima koja bi, prema procjeni, mogla biti cilj napada u ratu.

Prema Planu djelovanja civilne zaštite Grada Zagreba, Prostornom planu Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 3/18 – pročišćeni tekst), Generalnom urbanističkom planu Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 12/16 – pročišćeni tekst) i Generalnom urbanističkom planu Sesveta (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/15 – pročišćeni tekst) na području Grada nije planirana gradnja novih skloništa.

U Prostornom planu Grada Zagreba navedeno je da se mjere sklanjanja ljudi provode u skladu s važećim propisima. Na području obuhvata navedenog plana, Generalnim urbanističkim planom Grada Zagreba i Generalnim urbanističkim planom Sesveta nije određena obveza izgradnje skloništa osnovne namjene. Sklanjanje ljudi osiguravat će se po potrebi privremenim premještanjem stanovnika i prilagođavanjem i prenamjenom pogodnih prostora za funkciju sklanjanja ljudi, što se utvrđuje Planom zaštite i spašavanja, odnosno posebnim planovima koji se izrađuju u slučaju neposredne opasnosti. U Generalnom urbanističkom planu Grada Zagreba i Generalnom urbanističkom planu Sesveta navedeno je da su mjere zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti, način zaštite i sklanjanja stanovništva propisane integralno kroz organizaciju i namjenu prostora, između ostalog, mjerama za zaštitu i sklanjanje stanovništva, uz obveznu gradnju skloništa prema važećim propisima. Urbanističkim planovima uređenja, ovisno o važećoj zakonskoj regulativi iz područja civilne zaštite u vrijeme donošenja plana, mjere zaštite i sklanjanja ljudi propisane su gradnjom skloništa ili planiranjem upotrebe podrumskih i drugih prostorija (u svrhu sklanjanja i zaštite ljudi) u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalnih i drugih građevina ispod površine tla, namijenjenih javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori.

Ravnateljstvo je na svojim mrežnim stranicama objavilo Preporuke za održavanje i opremanje skloništa osnovne zaštite koja se nalaze u stambenim, stambeno-poslovnim ili poslovnim građevinama te javnih skloništa. Prema navedenim Preporukama, preporučeno je provoditi kontrolu skloništa, tekuće održavanje skloništa te utvrditi opremu, elemente i instalacije koje su potrebne u odnosu na kapacitet postojećih skloništa. Kontrola skloništa obuhvaća vizualnu kontrolu svih dijelova skloništa, provjeru rada svih uređaja u skloništu, ocjenu dotrajalosti uređaja s potrebom nabavljanja uređaja i dijelova koji se ne mogu popraviti ili im je istekao rok trajanja te mjerenje natpritisaka u skloništu. Tekuće održavanje skloništa obuhvaća provjetravanje svih prostorija, uočavanje eventualnih oštećenja i vlage, podmazivanje brtvila na vratima i kliznih elemenata, čišćenje prašine, potrebne popravke vrata te dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju prostorija.

Prema očitovanju Grada, za potrebe učinkovitijeg upravljanja i održavanja skloništa, Grad je od Ministarstva zatražio zakonsko i podzakonsko normiranje održavanja skloništa i drugih zaštićenih objekata u miru, odnosno propisivanje tehničkih normativa s kojima bi se prostori skloništa trebali uskladiti. Grad nije dobio odgovor Ministarstva niti preporuku o održavanju skloništa. Stoga pri obavljanju pregleda, odnosno kontrole skloništa nisu provjeravani uređaji, a posebice se to odnosi na filtro-ventilacijske uređaje.

U ožujku 2022. Grad je, u skladu s odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, prema kojim su jedinice lokalne samouprave dužne osigurati uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršavanje zadaća u provedbi mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša, donio odluku da se žurno utvrdi stanje skloništa, kako bi se u slučaju potrebe mogla koristiti u svrhu za koju su namijenjena. Pojednim blokovskim skloništima Grad nije imao pristup, jer su ključevi bili kod predstavnika stanara. Stoga je od predstavnika stanara zatražio da obave čišćenje skloništa te ih je obavijestio da su, ne ulazeći u problematiku vlasništva nad skloništem, dužni u slučaju rata ili neposredne ratne opasnosti omogućiti pristup skloništu za stanovnike bloka zgrada u neposrednoj blizini u skladu s odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite.

Tijekom 2022. i 2023. obavljen je pregled skloništa u vlasništvu, suvlasništvu i predmnijevanom vlasništvu Grada, radi utvrđivanja stanja i organiziranja čišćenja i manjih popravaka. Na temelju pregleda za svako sklonište sastavljen je zapisnik. Također, sastavljen je skupni zapisnik, prema kojemu, deset skloništa nije u funkciji i ne može ih se privesti namjeni, jer su pod vodom (poplavljena) i za njih Grad nema tehničku dokumentaciju (projekt, troškovnik, statički izračun i mišljenje). Za druga skloništa, na području Grada, podaci o stanju nisu prikupljeni.

U Planu djelovanja civilne zaštite Grada Zagreba dan je prikaz broja skloništa i kapaciteta prema područnim uredima³, koji obuhvaćaju jednu ili više gradskih četvrti. U grafičkom prikazu broj 1 daje se prikaz kapaciteta skloništa⁴ u odnosu na broj stanovnika⁵, prema područnom uredu.

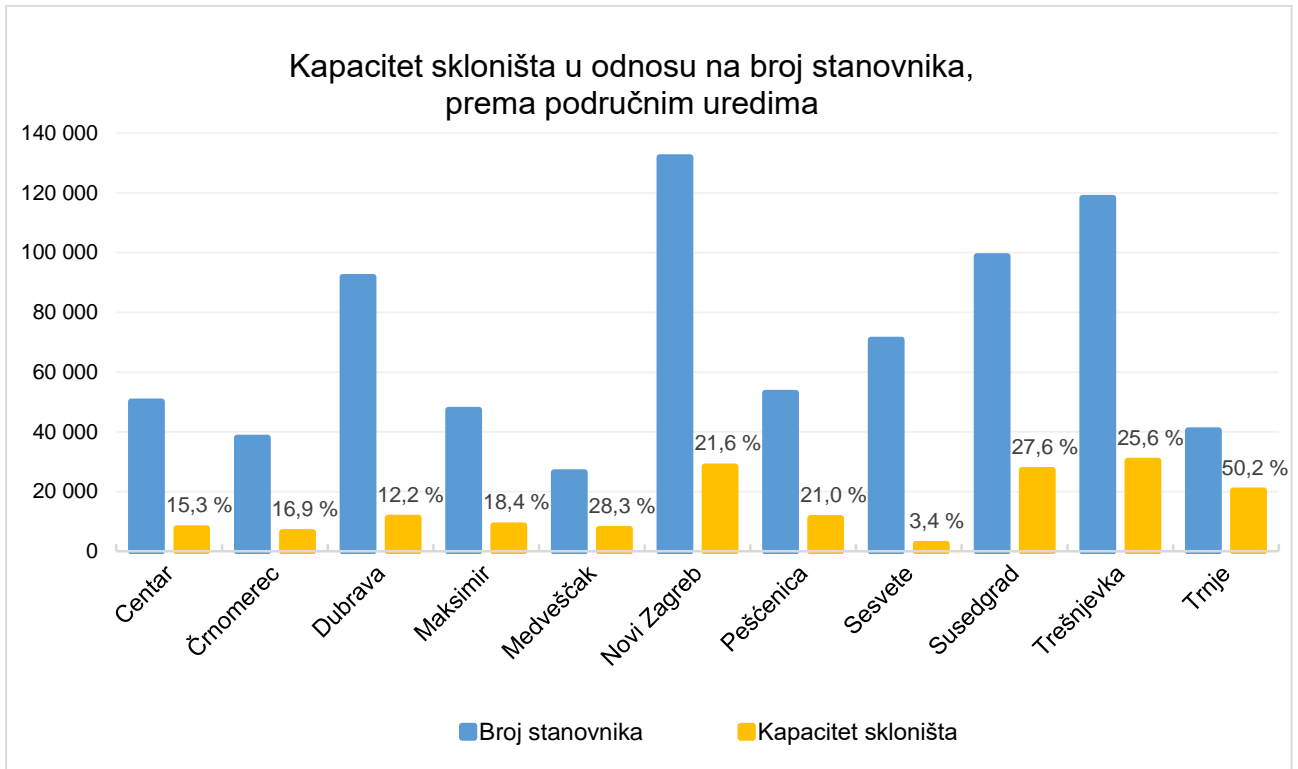
---

³ Područni uredi obuhvaćaju jednu ili više gradskih četvrti. Područni uredi Maksimir, Sesvete, Trnje, Črnomerec, Gornji grad – Medveščak i Peščenica – Žitnjak obuhvaćaju jednu gradsku četvrt (istoimenu). Četiri područna ureda obuhvaćaju dvije, a jedan područni ured tri gradske četvrti. Područni ured Dubrava obuhvaća Gornju Dubravu i Donju Dubravu, Susjedgrad obuhvaća Podsused-Vrapče i Stenjevac, Trešnjevka obuhvaća Trešnjevku sjever i Trešnjevku jug, Centar obuhvaća Donji grad i Podsljeme, a Novi Zagreb obuhvaća Novi Zagreb istok, Novi Zagreb zapad i Brezovicu.

⁴ Prema Planu djelovanja civilne zaštite Grada Zagreba

⁵ Prema popisu stanovništva za 2021.

Grafički prikaz broj 1

U Gradu Zagrebu, u javna skloništa je prema kapacitetu moguće skloniti 21,9 % stanovništva. Mogućnost sklanjanja stanovništva, prema područnim uredima, odnosno kvartovima je različita i kreće se od 3,4 % u Sesvetama do 50,2 % u Trnju.

Jedan od ciljeva utvrđenih Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026. je menadžersko upravljanje i povećanje financijskih učinaka od imovine Grada.

Revizijom je utvrđeno da se koristi šest skloništa (uključujući tunel Grič), a 78 se ne koristi. Skloništa koja se koriste dana su u zakup ili na korištenje udrugama uz naknadu. Za tunel je zaključen ugovor o postavljanju elektroničke komunikacijske opreme, četiri skloništa iznajmljena su za sportske namjene i jedno za provođenje programa za mlade. Svi ugovori o zakupu, osim jednog, koncem 2022. su istekli, ali prema obrazloženju Grada, zakupci s kojima su bili zaključeni i dalje ih koriste. U tijeku je produljenje ugovora s udrugama koje ispunjavaju uvjete u skladu s Odlukom o davanju u zakup gradskih prostora udrugama i ostalim organizacijama civilnog društva iz srpnja 2023. Troškove tekućeg održavanja skloništa podmiruju zakupci, odnosno korisnici.

Poslovni prostori, koji uključuju skloništa, daju se u zakup na temelju javnih natječaja, koji se povremeno objavljuju. Natječaji se provode periodično, nakon iskaza interesa potencijalnih korisnika za zakup. Od 2015. do 2023. za davanje skloništa u zakup objavljena su tri natječaja. Prema očitovanju Grada, u cilju transparentnosti, na mrežnim stranicama u Katalogu nekretnina objavljuje se popis praznih poslovnih prostora.

Revizijom je utvrđeno da u vrijeme obavljanja revizije (prosinac 2023. i siječanj 2024.) na mrežnoj stranici Grada nije objavljen popis praznih poslovnih prostora te se ne može provjeriti jesu li skloništa, kao vrsta poslovnog prostora, u navedenom popisu.

U popisu koji je bio objavljen u ožujku 2023. nije bilo skloništa. S obzirom na to da pojedinim skloništim Grad nije imao pristup i da za veći broj skloništa do 2022. nije utvrdio stanje, Državni ured za reviziju je mišljenja da nije poduzimao odgovarajuće aktivnosti za stavljanje skloništa, kao jedne vrste imovine, u funkciju.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti kako bi se javna skloništa stavila u moguću upotrebu, odnosno kako bi se koristila u skladu sa Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026.

Također, Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026. utvrđeno je da će se u svrhu veće učinkovitosti kontrole namjenskog korištenja poslovnih prostora kojima Grad upravlja ili raspolaže donijeti godišnji plan kojim će se odrediti broj i vrsta korisnika koji će se obuhvatiti provjerom te provesti procjene i analize prethodno obavljenih provjera kako bi se utvrdila područja rizika te ciljano usmjerile provjere.

Revizijom je utvrđeno da se planovi provjera namjenskog korištenja poslovnih prostora ne donose i ne sastavlja se analiza obavljenih provjera. Prema obrazloženju Grada, provjere se obavljaju, uglavnom na temelju prijava, u slučaju kada zakupci uredno ne podmiruju zakupninu te prije isteka, odnosno prije produljenja ugovora. U prethodnim godinama obavljane su kontrole namjenskog korištenja poslovnih prostora, koje su obuhvaćale i skloništa. Prema sastavljenim zapisnicima (izabrani metodom slučajnog odabira), nije bilo nenamjenskog korištenja poslovnih prostora (skloništa).

Državni ured za reviziju preporučuje sastaviti godišnji plan provjere namjenskog korištenja poslovnih prostora i analizu provjera, koja će uključivati i skloništa dana u zakup ili na korištenje udrugama, u skladu sa Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026.

Prema odredbama članka 16. Zakona o sustavu civilne zaštite, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su organizirati poslove iz svog samoupravnog djelokruga koji se, između ostalog, odnose i na financiranje sustava civilne zaštite.

Na godišnjoj razini u proračunu Grada planiraju se sredstva za održavanje skloništa. Za održavanje skloništa u 2021. planirana su sredstva u iznosu od 2.000.000,00 kn, za 2022. u iznosu od 1.000.000,00 kn, a za 2023. u iznosu od 550.000,00 kn. Osim za skloništa, gradskim proračunom planiraju se i sredstva za civilnu zaštitu, a podatke o planiranim sredstvima za civilnu zaštitu sadrže i Planovi razvoja civilne zaštite za 2022. i 2023.

U tablici broj 3 daju se podaci o planiranim sredstvima za civilnu zaštitu u 2022. i 2023., prema Planovima razvoja civilne zaštite.

Tablica broj 3

Podaci o planiranim sredstvima za civilnu zaštitu u 2022. i 2023.,
prema Planovima razvoja civilne zaštite

Redni broj	Namjena sredstava	2022. (u kn)	2022. (u eurima)	2023. (u eurima)	Povećanje/ smanjenje (%)
	1	2	3	4	5 (4/3)
1.	Redovna djelatnost Vatrogasne zajednice	14.088.000,00	1.870.544	2.135.200	114,1
2.	Rad gorske službe spašavanja	710.000,00	94.271	100.900	107,0
3.	Sudjelovanje udruga u sustavu civilne zaštite	100.000,00	13.272	20.000	150,7
4.	Razvoj civilne zaštite	980.000,00	130.068	110.700	85,1
5.	Redovna djelatnost javne Vatrogasne postrojbe	92.530.000,00	12.256.951	13.475.800	109,9
6.	Opremanje javne vatrogasne postrojbe	900.000,00	119.450	119.500	100,0
7.	Gradsko društvo Crvenog križa	9.500.000,00	1.260.867	1.526.000	121,0
	Ukupno	118.808.000,00	15.745.878	17.488.100	111,1

Planovima razvoja civilne zaštite za 2022. i 2023. planirana su sredstva za Vatrogasnu postrojbu i Vatrogasnu zajednicu, za zaštitu i spašavanje te za Gradsko društvo Crvenog križa. Planirana sredstva za 2023. veća su u odnosu na prethodnu godinu za 1.742.222 eura ili 11,1 %. Navedenim planovima nisu planirana sredstva za održavanje skloništa. U proračunu su sredstva za održavanje skloništa planirana u okviru rashoda za tekuće i investicijsko održavanje imovine.

Za održavanje 31 skloništa zaključeni su u 2021. ugovori u iznosu od 1.370.490,00 kn, a u 2022. za održavanje šest skloništa u iznosu od 13.675,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost (bez tunela Grič). Održavanje se uglavnom odnosi na čišćenje skloništa, odvoz otpada i bravarske radove. Rashodi za tunel Grič ostvareni su u 2021. u iznosu od 489.441,00 kn, za 2022. u iznosu od 129.774,00 kn, a za 2023. u iznosu od 11.867,00 kn.

Poslovi upravljanja i raspolaganja imovinom Grada te poslovi nadzora najvećim se dijelom obavljaju u okviru Gradskog ureda za upravljanje imovinom i stanovanje. Ovlasti i odgovornosti zaposlenika navedenog Gradskog ureda utvrđene su Pravilnikom o unutarnjem redu gradske uprave Grada.

Grad, kao obveznik uspostave unutarnje revizije, u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19) te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19), unutarnjim revizijama obavljenim tijekom 2022. i prijašnjih godina nije obuhvatio aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi budućim godišnjim planovima rada unutarnje revizije trebalo planirati, između ostalog, i aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.

Od 2021. do vremena obavljanja revizije (prosinac 2023.) nadležni odjel Ravnateljstva je u prosincu 2022. proveo inspekcijski nadzor Grada nad provedbom obveza predstavničkog i izvršnog tijela Grada prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite. Inspekcijskim nadzorom nisu utvrđene nepravilnosti. Također, inspekcijskim nadzorom nisu obuhvaćena javna skloništa.

Informiranje javnosti

Prema odredbama članka 43. Zakona o sustavu civilne zaštite, svaki građanin dužan je sudjelovati u aktivnostima sustava civilne zaštite, a nadležni stožer civilne zaštite putem sredstava javnog informiranja ili na drugi primjereni način javno poziva građane na provedbu aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Preventivne aktivnosti u sustavu civilne zaštite, prema odredbama članka 48. navedenog Zakona, između ostalog, obuhvaćaju i jačanje svijesti građana, ranjivih i posebnih ciljanih društvenih skupina o opasnostima i mjerama za zaštitu te korištenje broja 112, odgoj i obrazovanje djece o specifičnim sadržajima na temelju postojećih ili posebnih programa te javno informiranje i suradnju u medijima, a provode ih sudionici i operativne snage sustava civilne zaštite i građani u okviru redovne djelatnosti radi smanjenja rizika, prijetnji i opasnosti za život i zdravlje građana, materijalnih dobara i okoliša od svih vrsta prirodnih i tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa.

Informiranje javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite i na osiguranju zbrinjavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa može se, između ostalog, provoditi distribucijom edukativno-informacijsko-promidžbenog materijala (letaka, brošura), održavanjem predavanja i radionica te objavama na mrežnim stranicama Grada.

Grad je na svojim mrežnim stranicama u službenim glasnicima objavio donesene planske i druge dokumente u sustavu civilne zaštite, između ostalog, Smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Zagreba za razdoblje 2021. do 2024., Plan djelovanja civilne zaštite Grada Zagreba, planove razvoja sustava civilne zaštite, Plan vježbi civilne zaštite na području Grada Zagreba za 2023., Program financiranja udruga iz područja sustava civilne zaštite u 2023., Program javnih potreba za obavljanje djelatnosti Hrvatske gorske službe spašavanja – Stanice Zagreb za 2023., Procjenu rizika od velikih nesreća za područje Grada Zagreba, analize stanje sustava civilne zaštite Grada Zagreba, Poslovnik o radu Stožera civilne zaštite Grada Zagreba. Također, objavio je Strategiju upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026. S obzirom na to da Plan djelovanja civilne zaštite Grada Zagreba sadrži podatke o skloništima i drugim objektima za sklanjanje, navedene informacije su javno dostupne.

Planom razvoja civilne zaštite za 2021. utvrđeno je da se naglasak, između ostalog, daje na edukaciju stanovništva, dok je u planovima za 2022. i 2023. navedeno da će naglasak biti na nastavku kvalitetne suradnje s udrugama građana od interesa za sustav civilne zaštite, promoviranju sustava civilne zaštite u cilju povećanja broja pripadnika postrojbi civilne zaštite opće namjene te educiranju cjelokupnog stanovništva na području Grada o postojećim rizicima i prijetnjama te načinu optimalnog postupanja u takvim situacijama.

U Analizi stanja sustava civilne zaštite Grada Zagreba za 2022. godinu planirano je provođenje aktivnosti radi jačanja svijesti stanovništva o svim prijetnjama i povećanju udjela dobrovoljnih pripadnika u postrojbama civilne zaštite opće namjene Grada, i to tiskanjem i distribucijom letka sa svrhom poticanja dobrovoljnog pristupanja postrojbama civilne zaštite opće namjene Grada te reprintanje plakata i letaka i edukacija srednjoškolaca i djece u sustavu civilne zaštite. Od navedenih aktivnosti, provedena je edukacija djece, dok edukacija srednjoškolaca nije provedena zbog epidemioloških mjera u vezi s koronavirusom, a za aktivnosti jačanja svijesti stanovništva u navedenoj Analizi nisu navedeni razlozi zbog kojih aktivnosti nisu provedene. U Analizi je također navedeno da je potrebno raditi na intenzivnijem promoviranju sustava civilne zaštite i drugim načinima te razviti strategiju podizanja svijesti stanovništva o sustavu civilne zaštite. U 2023. proveden je dio navedenih aktivnosti (edukacija učenika srednjih škola).

Državni ured za reviziju preporučuje provoditi aktivnosti na edukaciji građana u vezi sa sustavom civilne zaštite, u skladu s godišnjim planovima razvoja sustava civilne zaštite Grada.

Osim toga, Grad je proveo osposobljavanje pripadnika postrojbi civilne zaštite opće namjene i stožera civilne zaštite iz 12 gradskih četvrti, osposobljavanje pripadnika postrojbi civilne zaštite opće i specijalističke namjene za pružanje prve pomoći unesrećenima te tri vježbe postrojbi civilne zaštite i službi sastavnica sustava civilne zaštite (vježba bolnica Zagreb 2022., vježba Sava 2022. i vježba test 2023.). Navedene vježbe bile su medijski popraćene (dnevni tisak, portali, društvene mreže) te je rezultat vježbi, osim edukacije i informiranje javnosti.

Informiranje javnosti o mogućem nastanku i razvoju katastrofe prema odredbama članka 67. Zakona o sustavu civilne zaštite provode Ministarstvo, nadležne službe drugih tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge stručne službe u području svoje nadležnosti. Informiranje javnosti mora biti pravodobno i svima dostupno.

Prema odredbama članka 17., stavka 5. navedenog Zakona, obveza izvršnog tijela jedinica lokalne samouprave je, između ostalog, pružati redovito i u najprimjerenijem obliku jasne i lako razumljive, preispitane i usklađene informacije o sigurnosnim mjerama i nužnom ponašanju u slučaju velike nesreće na području svoje nadležnosti. Za područje Grada u 2020., proglašena je prirodna nepogoda uzrokovana potresom.

Grad je izdao letak s uputama kako se ponašati za vrijeme i poslije potresa te letak „Zagreb te treba” u kojem se građanima objašnjava čemu služi i kako postati pripadnik civilne zaštite koji su tiskani ukupno u pet navrata po 380 000 primjeraka te su podijeljeni svim kućanstvima na području Grada. Na mrežnim stranicama Grada objavljen je edukativni video o ponašanju nakon potresa, upute za slučaj potresa u Gradu Zagrebu te letak na kojemu su objavljene površine i koridori za evakuaciju. Na slici broj 1 prikazan je letak „Zagreb te treba”.

Slika broj 1

Letak „Zagreb te treba”

Izvor: mrežne stranice Grada Zagreba

Osim toga, Grad je izdao letke koji su objavljeni i na njegovim mrežnim stranicama, u vezi s drugim postojećim rizicima i prijetnjama (poplava, požar, izlivanje opasnih tvari, zaštita od zračenja, opasne kemikalije). Na slici broj 2 prikazani su letci u vezi s postojećim rizicima i prijetnjama na području Grada.

Slika broj 2

Letci u vezi s postojećim rizicima i prijetnjama na području Grada

Izvor: mrežne stranice Grada Zagreba

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I KORIŠTENJA SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa na području Grada. Ciljevi revizije bili su provjeriti normativno uređenje odnosno uspostavu pravnog, strateškog i planskog okvira za učinkovito upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa, provjeriti evidencije i cjelovitost podataka o javnim i drugim skloništima na području Grada, provjeriti planiranje, izgradnju i održavanje javnih skloništa i koriste li se u skladu s unutarnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara te provjeriti provođenje informiranja javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite za ostvarivanje zaštite i spašavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa te u otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju ocijenio je da je Grad uredio normativno upravljanje i raspolaganje nekretninama u svom vlasništvu, donošenjem strategije utvrdio je srednjoročne ciljeve i smjernice upravljanja i raspolaganja imovinom, donio je planske i druge dokumente u sustavu civilne zaštite, skloništa u svome vlasništvu, suvlasništvu i predmnijevanom vlasništvu evidentirao je u poslovnim knjigama i Registru imovine. Međutim, za javna skloništa nije utvrdio djelatnosti koje se mogu obavljati u skloništima u mirnodopskim uvjetima te način raspolaganja skloništima, nije donosio godišnje planove upravljanja nekretninama, javna skloništa nije obuhvatio godišnjim popisom imovine i obveza, nije kontinuirano prikupljao podatke o skloništima te rješavao imovinskopravne odnose i ažurirao podatke u Registru imovine, za javna skloništa nije poduzeo aktivnosti potrebne za njihovo stavljanje u moguću upotrebu te nije proveo dio aktivnosti u vezi s edukacijama građana predviđene planovima razvoja civilne zaštite.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ocjenjuje da su aktivnosti Grada provedene u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih i drugih skloništa na području Grada **učinkovite, pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te daje sljedeće naloge i preporuke, prema područjima revizije:

1. Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa
  - 1.1. Donositi godišnje planove upravljanja imovinom u skladu sa Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026., uključujući i javna skloništa kao pojavni oblik imovine (nekretnine).
  - 1.2. Aktima Grada unaprijed utvrditi namjenu odnosno djelatnosti koje se u javnim skloništima u mirnodopskim uvjetima mogu obavljati, s obzirom na to da su skloništa oblik imovine s dvostrukom namjenom.
  - 1.3. Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026. i/ili drugim aktima utvrditi načine (oblike) raspolaganja skloništima kao posebnim oblikom imovine.

2. Evidencije javnih i drugih skloništa

- 2.1. Godišnjim popisom imovine i obveza obuhvatiti javna skloništa kojima Grad upravlja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.
- 2.2. Kontinuirano prikupljati podatke o skloništima kojima upravlja i ažurirati ih u Registru imovine, radi lakšeg donošenja odluka o načinu raspolaganja i održavanja skloništa.
- 2.3. Postupno uređivati imovinskopravne odnose na skloništima te podatke ažurirati u Registru imovine.

3. Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa

- 3.1. Poduzeti aktivnosti kako bi se sva javna skloništa stavila u moguću upotrebu, odnosno kako bi se koristila u skladu sa Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026.
- 3.2. Sastaviti godišnji plan provjere namjenskog korištenja poslovnih prostora i analizu provjera, koja će uključivati i skloništa dana u zakup ili na korištenje udrugama, u skladu sa Strategijom upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. – 2026.

4. Informiranje javnosti

- 4.1. Provoditi aktivnosti na edukaciji građana u vezi sa sustavom civilne zaštite, u skladu s godišnjim planovima razvoja sustava civilne zaštite Grada.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla znatna poboljšanja u vezi s normativnim uređenjem za učinkovito upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa, evidentiranjem podataka o javnim i drugim skloništima koji su bitni za donošenje planova i odluka o upravljanju i korištenju skloništa, planiranjem, izgradnjom, održavanjem i korištenjem javnih skloništa te informiranjem javnosti, čime bi se povećala učinkovitost upravljanja i korištenja skloništa na području Grada.

OČITOVANJE GRADA ZAGREBA

Grad Zagreb očitovao se na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja i korištenja skloništa za građane na području Grada Zagreba. U Očitovanju je prihvatio činjenice navedene u Nacrtu izvješća.

Prilog 1

Popis skloništa kojima upravlja Grad prema lokaciji, površini, kapacitetu i vlasništvu

Redni broj	Adresa	Površina (m ²)	Kapacitet	Vlasništvo*
	1	2	3	4
1.	Simona Gregorčiča 6-8	92	100	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
2.	Martićeve 62	192	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
3.	Prilaz Gjure Deželića 63-65	91	100	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
4.	Gjure Prejca 4	190	160	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
5.	Gjure Prejca 9	190	160	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
6.	Koledinečka 3	192	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
7.	Pete Poljanice 3-5	264	300	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
8.	Pete Poljanice 20/28	262	300	Grad Zagreb
9.	Jakova Gotovca 12	192	-	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
10.	Jakova Gotovca 12	192	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
11.	Jakova Gotovca 15	212	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
12.	Jakova Gotovca 15	192	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
13.	Ksaver 172-178	192	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
14.	Ksaver 200	192	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
15.	Mesnička bb	2 100	2 000	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
16.	Tuškanac 31	98	100	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
17.	Radauševa 1-3	202	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
18.	Šeferova 2	202	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
19.	Božidara Magovca 17	191	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
20.	Božidara Magovca 17	191	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
21.	Božidara Magovca 70	191	200	Grad Zagreb
22.	Božidara Magovca 70	191	200	Grad Zagreb
23.	Božidara Magovca 147	191	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
24.	Božidara Magovca 147	191	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
25.	Božidara Magovca 167	191	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
26.	Božidara Magovca 167	191	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
27.	Strohalov prilaz bb	349	-	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
28.	Strohalov prilaz bb	349	-	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
29.	Sv. Mateja 48	192	200	Grad Zagreb - predmnijevano vlasništvo
30.	Froudeova 5	290	300	Grad Zagreb
31.	Froudeova 9	-	300	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
32.	Resselova 2	192	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
33.	Joze Laurenčića 8	192	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
34.	Joze Laurenčića 8	192	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
35.	Luke Ilića Oriovčanina 3	92	100	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
36.	Podsusedski trg 14B	292	300	Grad Zagreb
37.	Side Košutić 2	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
38.	Side Košutić 10	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
39.	Side Košutić 16	138	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
40.	Side Košutić 18	194	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
41.	Selčinska 2-10	96	100	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
42.	Selčinska 2-10	96	100	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
43.	Dobriše Cesarića 1-17	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
44.	Dobriše Cesarića 1-17	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
45.	Dobriše Cesarića 19-35	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
46.	Dobriše Cesarića 19-35	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
47.	Dobriše Cesarića 47	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
48.	Dobriše Cesarića 55	147	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
49.	Dobriše Cesarića 55	147	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
50.	Dobriše Cesarića 69	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
51.	Ivane Brlić-Mažuranić 38	228	250	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
52.	Matije Divkovića 1-19	143	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo

Redni broj	Adresa	Površina (m ²)	Kapacitet	Vlasništvo*
	1	2	3	4
53.	Matije Divkovića 1-19	143	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
54.	Matije Divkovića 39	143	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
55.	Matije Divkovića 39	143	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
56.	Medarska 80	191	200	Grad Zagreb
57.	Vida Došena 22	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
58.	Vida Došena 33	139	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
59.	Vida Došena 33	139	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
60.	Vida Došena 41	141	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
61.	Vilima Korajca 2	186	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
62.	Vilima Korajca 2	186	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
63.	Vlahe Stulića 10	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
64.	Vlahe Stulića 10	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
65.	Albaharijeva 2	192	200	Grad Zagreb
66.	Albaharijeva 2	192	200	Grad Zagreb
67.	Ferdinanda Budickog 2	94	100	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
68.	Franje Fujsa 2	180	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
69.	Gredice 1-7	92	-	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
70.	Gredice 4-6	290	300	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
71.	Horvaćanska cesta 69	352	-	Grad Zagreb
72.	Rudeška cesta 95	152	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
73.	Siječanjska 1	149	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
74.	Siječanjska 9	149	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
75.	Travanjska 2	92	100	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
76.	Dragutina Golika 34	142	150	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
77.	Trg Dražena Petrovića 3	414	-	Grad Zagreb
78.	Hvarska 10	191	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
79.	Ljerke Šram 2	196	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
80.	Ljerke Šram 4	196	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
81.	Ljerke Šram 10	189	200	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
82.	Dobri dol 49	92	100	Grad Zagreb – predmnijevano vlasništvo
83.	Albinijeva 2	40	50	Grad Zagreb
84.	Cenkovečka 10	355	200	Suvlasništvo Grad Zagreb i Republika Hrvatska
	Ukupno	14 726	13 570	

* prema podacima iz Registra imovine Grada